

EUROKONWERSATORIA

Koordynatorka: Joanna Różycka-Thiriet
5. konwersatorium

j.rozycka@schuman.pl
13 grudnia 2023 r.

Temat: Porównanie wdrażania zrównoważonego transportu w państwach członkowskich UE

Nasi goście:

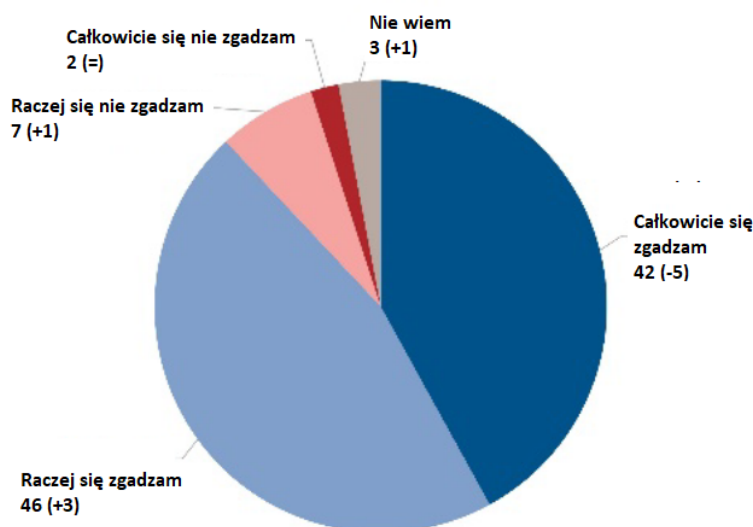
- **Mafalda Sofia Almeida Costa** z Portugalii, **Carla Aziosmanoff** z Francji, **Ines Alonso Mendez** z Hiszpanii, **Mika Tomii** z Niemiec/Japonii - wolontariuszki Europejskiego Korpusu Solidarności

SŁOWNICZEK PRZETRWANIA

Europejski Zielony Ład - zaproponowany w 2019 roku przez Komisję Europejską zestaw działań, które mają być odpowiedzią na wyzwania związane z klimatem oraz ochroną środowiska i zakładają sprawiedliwą, inkluzywną społecznie transformację. W dokumencie potwierdzono, że w 2050 Unia ma być wolna od emisji gazów cieplarnianych.

Europejskie prawo o klimacie - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE, które przekłada cele klimatyczne na obowiązujące przepisy prawa. Weszło w życie w lipcu 2021 roku. Zgodnie z tym dokumentem najpóźniej do 2050 roku emisje i pochłanianie gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej mają się równoważyć (co oznacza **neutralność klimatyczną**). Komisja Europejska ma oceniać m.in. zbiorowe postępy wszystkich państw członkowskich na drodze do osiągnięcia neutralności klimatycznej oraz w zakresie przystosowania się do zmian klimatu, a także spójność środków poszczególnych krajów z celem neutralności i przystosowania do zmian klimatu.

W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani z następującym stwierdzeniem: **powinniśmy zmniejszyć emisje gazów cieplarnianych do minimum, równoważąc pozostałe emisje np. zwiększając obszary zalesione, by uczynić gospodarkę UE neutralną dla klimatu do 2050 roku (% - UE27)**

Maj/czerwiec 2023 - marzec/kwiecień 2021

Według wyników sondażu Eurobarometru z maja i kwietnia 2023 roku 77% obywateli UE uważa zmiany klimatu za bardzo poważny problem. 63% twierdzi, że w ostatnich 6 miesiącach podejmowało działania zwalczające zmiany klimatu. Najwięcej osób próbowało regularnie ograniczać ilość odpadów i je sortować (70%); 53% próbowało ograniczać zużycie jednorazówek (np. toreb); 37% kieruje się zużyciem energii podczas zakupów sprzętu RTV/AGD. Tylko 28% deklaruje, że regularnie korzysta z ekologicznych alternatyw dla własnego samochodu (rower, transport publiczny itd.), a 11% uwzględnia pozostawianie ślad węglowy planując wakacje lub daleką podróż.

Źródło: Special Eurobarometer 538. Climate Change
<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2954>

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Działania Fundacji Schumana realizowane są z dofinansowaniem Unii Europejskiej.

Komisja
Europejska

Przedstawicielstwo
w Polsce

Eurokonwersatoria objęte są honorowym patronatem Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce.

Gotowi na 55 (Fit for 55) – pakiet zmian w unijnych przepisach w zakresie klimatu, energii i transportu zaprezentowany w 2021 roku przez Komisję Europejską. Wszystkie wschodzące w jego skład akty prawne zostały już przyjęte. Ma dostosować prawo UE do aktualnych celów do 2030 roku (zmniejszenie emisji o co najmniej 55% w stosunku do roku 1990) i 2050 roku (neutralność klimatyczna). Jego elementami jest utworzenie **Spółecznego Funduszu Klimatycznego** (ma wspierać działania i inwestycje na rzecz gospodarstw domowych, mikroprzedsiębiorstw i użytkowników transportu w trudnej sytuacji); podnosi unijny cel udziału odnawialnych źródeł energii w miksie energetycznym do 40% do 2030 roku; od 2035 roku nowe samochody osobowe i furgonetki mają być zeroemisyjne; do 2030 roku efektywność energetyczna ma być wyższa o 11,7% (trzeba będzie też zmniejszyć zużycie energii w budynkach sektora publicznego),

Unijny system handlu uprawnieniami do emisji (EU emissions trading system, EU ETS) – kluczowy element unijnej walki z emisjami gazów cieplarnianych przez przemysł, energetykę i linie lotnicze. Uczestniczące

w systemie firmy otrzymują lub kupują limity emisji gazów, którymi mogą handlować. Jeśli przedsiębiorstwo przekroczy dozwolony limit, spotyka je kara finansowa. Przypadające na cały system emisje są stopniowo ograniczane. ETS działa w krajach UE oraz w Islandii, Liechtensteinie i Norwegii. Obejmuje ok. 40% wszystkich emisji gazów cieplarnianych w UE. System utworzony został w 2005 roku. To pierwszy i największy na świecie międzynarodowy system handlu uprawnieniami do emisji. W ramach pakietu *Gotowi na 55* Komisja zaproponowała dalszą obniżkę emisji w ramach ETS, objęcie nim transportu morskiego i stopniową rezygnację z przydzielania bezpłatnych uprawnień dla lotnictwa. Dodatkowo w ramach *Fit for 55* utworzony zostanie nowy, osobny system handlu uprawnieniami do emisji dla paliw stosowanych w budownictwie i transporcie drogowym.

Mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO2 (CBAM) – został zaproponowany przez Komisję w ramach pakietu *Gotowi na 55*, by unikać sytuacji, w których produkcja jest przenoszona do krajów, gdzie emisje nie są tak zbijane jak w Unii, oraz ograniczyć import produktów, których produkcja jest wysokoemisyjna. CBAM ma więc uzupełniać system ETS.

Emisje gazów cieplarnianych z transportu (w mln ton CO2 i w podziale na środki transportu, 2020 rok)

Według Komisji Europejskiej samochody odpowiadają za 12% ogólnych emisji CO2 w UE, a furgonetki za 2,5%.

Źródło: <https://www.eea.europa.eu/publications/transport-and-environment-report-2022/transport-and-environment-report/view>

Źródło: <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/fit-for-55-how-the-eu-will-turn-climate-goals-into-law/>

